

معمار منحصربه فرد یادها و خاطره ها

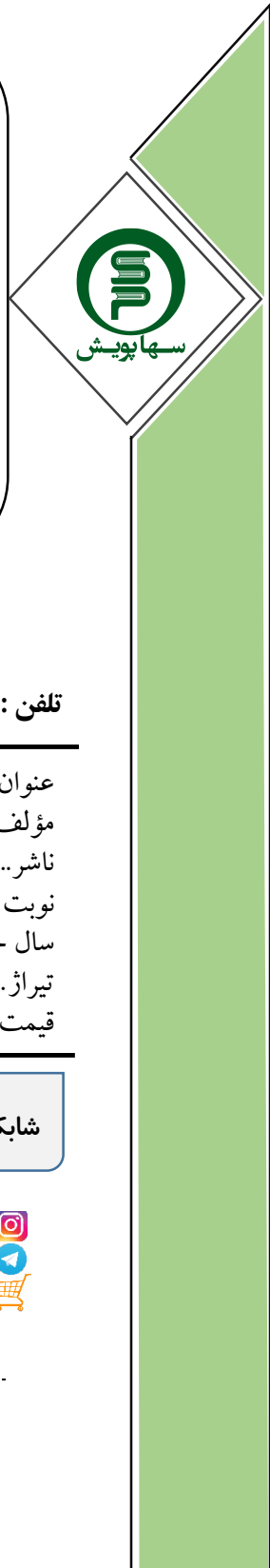
تدوین و گردآوری

مهندس سپاس رمضانیان

عکاس: شهزاد داوودی

سها پوش

سرشناسه	: رضانیان، سپاس-۱۳۶۴
عنوان و نام پدیدآور	: <u>معماران منحصربه فرد یادها و مقبره ها/گردآورنده: همدس سپاس رضانیان</u>
مشخصات نشر	: تهران: سهاپویش-۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	: ۱۲۶ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول (تمام رنگی)
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۴۰-۲۹-۰
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۴
موضوع	: آ معماری، عکس نمونه کارهای استاد هوشنگ سیحون، آرشتکت
شناسه افزوده	: شهرزاد داوودی-۱۳۶۲، تصویرگر
رده بندی کنگره	: ۱۳۴۴۴۴ QJ۷۸۶
رده بندی دیویی	: ۰۷۶/۳۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: م ۱۴۰۳-۴۷۸۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

تلفن : ۳-۶۶۵۶۹۸۸۱ همراه : ۰۹۳۵۱۲۶۱۴۱۹

عنوان کتاب ..... معماران منحصربه فرد یادها و مقبره ها (سیحون)
مؤلف: ..... مهندس سپاس رضانیان
ناشر ..... سهاپویش
نوبت چاپ ..... اول
سال چاپ ۱۴۰۳
تیراژ ..... ۱۰ نسخه
قیمت ..... ۴۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۴۰-۲۹-۰ ISBN: 978-622-5640-29-0

soha_pub
@soha_pub

فروشگاه آنلاین: www.sohabook.ir

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ می باشد.

تقویم

به‌پدر و مادرم

اولین نوری که وجود مرا روشنایی بخشید

و همسرم

خورشیدی که گرمای وجودم از اوست

فهرست

- ۱ ..... پیشگفتار
- ۲ ..... معماری از دیدگاه سیحون
- ۳ ..... سخنی از کامران دیبا
- ۴ ..... مقدمه
- ۸ ..... شرح حال
- ۱۲ ..... معماری معاصر ایران

مقبره‌ها و موزه‌ها

- ۱۵ ..... آرامگاه بوعلی سینا در همدان
- ۱۷ ..... زندگینامه
- ۱۹ ..... آرامگاه
- ۳۴ ..... سنگ قبر قدیمی بوعلی
- ۳۵ ..... سنگ قبر قدیمی ابوسعید دحدوک
- ۳۶ ..... سنگ قبر جدید بوعلی
- ۳۹ ..... آرامگاه نادرشاه در مشهد
- ۴۱ ..... زندگینامه
- ۴۲ ..... آرامگاه
- ۵۱ ..... آرامگاه کلنل محمد تقی خان پسیان
- ۵۳ ..... آرامگاه خیام در نیشابور
- ۵۵ ..... زندگینامه
- ۵۶ ..... آرامگاه
- ۶۵ ..... آرامگاه کمال الملک در نیشابور
- ۶۷ ..... زندگینامه
- ۶۸ ..... آرامگاه
- ۷۱ ..... آرامگاه فردوسی در توس
- ۷۳ ..... زندگینامه
- ۷۴ ..... انجمن آثار ملی و اندیشه ایجاد بنای آرامگاه فردوسی
- ۷۴ ..... طرح‌های اولیه آرامگاه
- ۷۶ ..... هزینه‌های ساخت بنای آرامگاه و تغییر طرح آن

- ۷۷ ..... جشن هزاره فردوسی
- ۷۸ ..... تجدید بنای آرامگاه فردوسی
- ۷۹ ..... مشخصات بنا با الحاقات جدید

ساختمان‌های اداری و فرهنگی

- ۸۶ ..... اداره مرکزی برق تهران
- ۸۷ ..... کانادادارای
- ۸۸ ..... مجتمع آموزشی فرح
- ۹۱ ..... بازارچه امیر چخماق
- ۹۳ ..... مرکز فرهنگی یزد

ساختمان‌های مسکونی

- ۹۶ ..... منزل و دفتر مهندس سیحون
- ۹۸ ..... منزل آقای کاظمی
- ۹۹ ..... منزل آقای داوود خانیان
- ۱۰۱ ..... منزل آقای هدایت
- ۱۰۲ ..... منزل آقای دولت آبادی
- ۱۰۴ ..... منزل مهندس سیحون (دروس)
- ۱۰۶ ..... منزل مهندس سیحون (شمشک)
- ۱۰۷ ..... منزل آقای نمازی
- ۱۰۸ ..... منزل آقای بابک
- ۱۰۹ ..... منزل سرگرد محمدی

طرح‌های دوران دانشجویی

- ۱۱۲ ..... طرح‌های دوران دانشجویی در دانشگاه هنرهای زیبا
- ۱۱۴ ..... طرح‌های دوران دانشجویی در دانشگاه بوزار پاریس
- ۱۱۸ ..... کلام آخر
- ۱۱۹ ..... منابع

هنگامیکه که پروژه مبانی نظری خود را درباره استاد سیحون انتخاب کردم نمی‌دانستم که تا این حد مطالب گسسته و پراکنده است و آن چنان که باید و شاید خدمات و کارهای استاد به ایرانیان معرفی نشده است، خدماتی که از نقاشی و معماری شروع و با طراحی گلیم ادامه پیدا کرد و چون معماری ایران را به نوعی مدیون استاد می‌دانم تصمیم گرفتم روی این موضوع بیشتر کار کنم. در این میان اساتید و دوستان زیادی در رسیدن به این هدف مرا یاری کردند، از همسرم که همواره در کنارم بود و اساتید گرامی آقای مهندس علیزاده و آقای مهندس شیرمهنجی که دلسوزانه در جهت ارتقا سطح علمی دانشجویان معماری تلاش می‌کنند، تشکر ویژه دارم.

معماری امروز ما در گیر و دار پیدا کردن هویت است، هویتی که در گذشته از آن برخوردار بودیم ولی در این برهه از زمان از آن بی‌بهره‌ایم. در چند دهه گذشته معمارانی درصدد ارتقا آن بودند تا رشد و شکوفایی گذشته را به معماری ایران بازگردانند، مفاخری همچون کامران دیبا، هوشنگ سیحون، حسین امانت، عبدالعزیز فرمان فرمائی و... حال در این مجال به معرفی مردی می‌پردازیم که با قلم خود مفاخر و دانشمندان را از سینه خاک بیرون کشیده و تاریخ درخشان ایران را با تلفیق معماری سنتی و مدرن به رخ جهانیان می‌کشانند. شاید تا به حال عکسی به یادگار در کنار آرامگاه حکیم عمر خیام گرفته باشید یا مبهوت عظمت و صلابت مقبره نادر شاه شده باشید و یا تناسب و هندسه آرامگاه بوعلی سینا شما را به تامل واداشته باشد، بی شک خالق آن همه طرح و نقش را نیز یاد کرده‌اید، معمار و نقاش عمارت‌ها و موزه‌های ماندگار. طراح بنای آرامگاه کمال الملک و دهها عمارت دیگر.

بله هوشنگ سیحون مردی که با طراحی‌های خود نشان می‌دهد که ایران صاحب یک فرهنگ و معماری غنی و باریشه است و با وجودی که سالها در کانادا زندگی می‌کند وقتی از او سوال می‌شود: «آیا هنوز خودتان را به لحاظ عاطفی یک شهروند ایرانی می‌دانید یا نه؟ و آیا هنوز تحولات فرهنگی و هنری و اجتماعی این کشور برایتان مهم و جالب هست یا نه؟» او در پاسخ به این پرسش چنین می‌گوید:

«افتخار می‌کنم که ایرانی هستم و افتخار می‌کنم که درموقع تولد، ایران عزیز به من این امکان را داده است که پایم را روی خاک مقدسش بگذارم. هیچ گله‌ای از هیچ کس ندارم و می‌دانم بی‌مهری‌ها قطعاً از روی عدم آگاهی نسبت به درون و ضمیر من بوده است.»

در این مجموعه سعی شده اکثر آثار استاد معرفی و ایده‌ها و تفکرات در خلق این آثار مورد بررسی قرار گیرد، در ابتدا مطالبی از معماری معاصر و سیر تغییرات معماری ایران از سنتی به مدرن را به طور خلاصه مورد بررسی قرار می‌دهیم و سپس گذری می‌زنیم به بیوگرافی و زندگی استاد در انتها هم به بررسی آثار او (در زمینه طراحی و معماری) می‌پردازیم.

امید است با این قلیل مطالب توانسته باشم گوشه‌ای از این دریای بی‌کران را معرفی کنیم.

معماری از دیدگاه سیحون

راهی را که من در معماری پیش گرفته‌ام به طور خلاصه و به صورت فهرست ذکر می‌کنم. در معماری، قبل از هر چیز علاقه دارم منطق را همیشه در نظر داشته باشم. هیچگاه هیچ چیز نباید بی منطق در معماری به کار برود، حتی کوچکترین خط و کمترین نقطه باید دلیل و معنی مخصوص به خود داشته باشد و مخصوصاً از فانتزی‌های بی‌معنی و بی‌مغز گریزانم. حقیقت بایستی عربان و بی‌پرده در معماری خود نمایی کند ولو اگر گاهی اوقات زنده باشد. اطمینان دارم که حقیقت همیشه زیبایی و لطف مخصوص به خود را خواهد داشت.

آنچه می‌سازم با احتیاجات برنامه و صاحب کار بایستی مطابقت داشته باشد. هیچ چیز زیادتر یا کمتر از آنچه مورد احتیاج است نبایستی ساخته شود با تزئینات زیاده از حد موافقت ندارم. زیرا اگر معماری به خودی خود کامل و زیباست احتیاجی به رنگ و روغن و تزئینات ندارد. حجم‌ها و تناسبات وقتی زیبا نباشند هر قدر هم عوامل تزئینی به بنا اضافه کنیم تأثیری در زیبایی آن نخواهد داشت. سادگی و بی‌تکلفی را هدف خود می‌دانم. یک معماری خوب باید مثل یک شعر عالی ساده، سهل و ممتنع باشد. از شلوغی و درهم و برهمی بی‌اندازه گریزانم. نقشه ساده همیشه زود خوانده می‌شود و اشخاص را گمراه نمی‌کند. طرح نقشه یک ساختمان مثل حل یک مسئله است. بایستی همیشه ساده‌ترین راه حل را در نظر گرفت و از راه‌های پیچ در پیچ صرفه نظر کرد. برای هر یک از مصالح ارزش مخصوص به خودش را قائلم و همیشه سعی کرده‌ام با به کار بردن به موقع آنها ارزش واقعی آنها را به معرض دید بگذارم.

امکانات فنی و ساختمانی کشور خودمان را همیشه در نظر می‌گیرم و سعی می‌کنم با عوامل موجود خود را تطبیق دهم. برای معماری ایران از نظر پلاستیک اهمیت فوق‌العاده‌ای قائلم و در تمام موارد سعی می‌کنم از این منبع عالی و گرانبها به عنوان پایه و اساس استفاده کنم و الهام بگیرم و هدفم این است که معماری این کشور را به پایه‌ای برسانم که همان احترام خاصی را که در دوره‌های گذشته برای ما قائل بودند بازهم داشته باشند.^۱